

Türkiye’de Yatırım, Borsa ve Sermaye Piyasası

(17-18 Mayıs 2011, Köln-Düsseldorf/ Almanya)

Nevzat Öztangut

Başkan

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği

Sayın Başkonsolosum, Değerli Yurttaşlarımız,

Sayın Başkanlar, Sayın Genel Müdürler ve Sevgili Meslektaşlarım

Türkiye Sermaye Piyasası Aracı Kuruluşları Birliği, üyeleri ve çalışanları adına hepinizi en içten sevgi ve saygılarımla selamlıyorum. Bizler ülkemizin aracılık sektörünün temsilcileri olarak sizlerin karşısında, burada bulunmaktan son derece mutluyuz.

Konuşmama başlamadan önce izninizle Aracı Kuruluşlar Birliğimize dair sizlere kısa bazı bilgiler sunmak istiyorum.

Birliğimiz, ülkemizde faaliyet gösteren 103 aracı kurum, 1 vadeli işlem aracılık şirketi ve 40 bankanın üye olduğu, kanunla kurulmuş anayasal bir organizasyonu, bir meslek kuruluşunu ifade ediyor. Üyelerimizin toplam aktif büyüklüğü ülkemiz milli gelirinin % 80’ine yakın bir büyüklüğü temsil ediyor.

Temel amacımız, sermaye piyasamızın gelişmesine katkıda bulunmak, mesleki etik kurallarını oluşturmak, araştırma, geliştirme faaliyetleri ile mesleği yüceltmek, üyelerinin ve üyeleri ile müşterilerinin borsa dışı işlemlerinden kaynaklanan uyuşmazlıklarına çözüm bulmaktır.

Üyelerimizin yürüttüğü temel faaliyetlerden, ülkemizdeki aracılık sektörünün bugün ulaştığı gelişmiş ve güvenli seviyeden, finansal piyasalarımızda bulunan ürün ve işlem çeşitlerinden ve üyelerimizin sağladığı hizmetlerden bahsetmeden önce ülkemizin içinde bulunduğu iç ve dış ekonomik ortamı da çok kısaca özetlemek istiyorum.

Uluslararası alanda yükselen bir piyasa olan Türkiye’nin son yıllarda uluslararası finansal piyasalarda daha da dikkat çeken bir ülke olduğunu görüyoruz. Bildiğiniz üzere son yıllarda gelişmekte olan ülkeler uluslararası alanda ön plana çıktı. Türkiye, Brezilya, Hindistan, Çin ve Rusya gibi ülkeleri kapsayan bu grubun, dünya ekonomisinin geleceğinde giderek daha etkili olması bekleniyor. Örneğin 2050 yılında, dünyanın en büyük ilk 15 ekonomisinde önemli değişiklikler yaşanması bekleniyor. Çin’in birinci, Hindistan’ın üçüncü, Türkiye’nin ise 11. sıraya yükseleceği yönünde tahminler yapılıyor. Nitekim ülkemize diğer ülkelere gelen yabancı portföy yatırımlarının son yıllarda sürekli yükseldiğini görüyoruz.

Kuşkusuz bu olumlu tabloda ülkemiz ekonomisinin birçok yapısal sorununun artık büyük ölçüde çözülmüş olmasının, başarılı uygulamaların ve istikrarın büyük payı var. Türkiye’nin sahip bulunduğu ekonomik potansiyel üzerinde daha çok şey söylemek mümkün. Ancak, bugün özellikle vurgulamak istediğimiz, ülkemiz sermaye piyasalarının taşıdığı çok büyük potansiyeldir. Ülkemizin tüm sektörlerindeki dinamizm, finans sektöründe ve bu kapsamda özellikle sermaye piyasalarında da gözlenmektedir. Özellikle son zamanlarda yoğun biçimde,

bir hükümet politikası olarak tüm ilgili kurumların katkısı ile sürdürülen İstanbul Finans Merkezi projesi bu dinamizmi daha da artırmaktadır ve artırmaya da devam edecektir.

Az önce ülkemiz sermaye piyasalarına gelen yabancı yatırımların kayda değer tutarda olduğunu belirttim. Yabancıların piyasamızdaki ürün ve araçlara ilgisi yıllar içinde hep belirli bir seviyede kalıyor, belirli bir oranın altına inmiyor. Hatta İMKB’de işlem gören toplam hisse senetlerimizin % 65’i yabancı yatırımcıların elinde. Ülkemiz piyasalarından beklenen bu ivmeden, büyümeden elbette öncelikle bizlerin, TC vatandaşlarının yararlanması gerektiğini düşünüyoruz. Bu nedenle de ülkemizde yerli yatırımcı sayısını artırmak için var gücümüzle çalışıyoruz. Sizleri de bu doğrultuda ülkemiz piyasalarında yatırım yapmaya davet ediyoruz. Birazdan benden sonraki konuşmacılarca da bilgi verileceği üzere, Türkiye’de hem İstanbul Menkul Kıymetler Borsamız ile Vadeli İşlemler Borsamız bünyesindeki ürünler, hem de aracı kuruluşlarımızın sağladığı hizmetler ve işlemlerin güvenliği her geçen gün gelişmekte ve çeşitlenmektedir. Kısaca söyleyecek olursak, sermaye piyasamız uluslararası normlara uygun düzenlemelere ve kurumlara sahiptir.

Bu ortamın oluşmasında, diğer sermaye piyasası kurumlarının yanında, üyelerimiz olan aracı kuruluşların zaman içerisinde kurumsallaşan ve faaliyetlerini çeşitlendiren yapılarının büyük rolünün olduğu kuşkusuzdur.

Üyelerimiz olan aracı kuruluşlarımız temel olarak:

- Hisse Senedi, Hazine Bonosu, Devlet Tahvili Alım Satımı,
- Repo-Ters Repo İşlemleri,
- Halka Arza Aracılık,
- Yatırım Danışmanlığı ve
- Portföy Yönetimi,

faaliyetlerini yürütmektedir.

Bu hizmetler belli bir aracılık komisyonu karşılığında yatırımcılara sunulmaktadır. Diğer ülkelerle kıyaslandığında, Türkiye’de bu hizmetlerin çok daha uygun koşullarda verilmekte olduğu görülmektedir.

Burada akla gelebilecek en önemli soru piyasaların ne şekilde izlenebileceği ve yatırım kararlarının nasıl verilebileceğidir.

Bu sorunun yanıtını kurumlarımızın araştırma bölümlerinin raporlarında bulabilirsiniz. Aracı kurumlarımızın büyük bölümünde sektörler, firmalar ve genel ekonomik durum hakkında günlük, haftalık ve aylık raporlar üretilmekte ve basılı olarak ya da internet siteleri vasıtasıyla yatırımcıların yararına sunulmaktadır.

Aracı kuruluşlar, piyasada halihazırda işlem görmekte olan menkul kıymetlerin alım satım işlemlerine aracılık etmelerinin yanısıra ilk defa halka arz edilecek olan menkul kıymetlerin sunacağı yatırım fırsatlarından da yararlanmanızı sağlayacaklardır.

Bu arada, yine Aracı Kuruluşlar yoluyla halka arz edilmekte olan şirket hisse senetlerine yatırım yapmak suretiyle de, bir yandan birikimlerinizi değerlendirmeniz, diğer yandan da ülkemiz ekonomisine katkıda bulunmanız mümkün olabilecektir.

Aracı kurumlarımızın sunduğu diğer önemli hizmetler yatırım danışmanlığı ve portföy yönetimidir. Piyasaları günü gününe izleyebilmek için gerekli zamanı ayıramayan ya da konu

ile ilgilenemeyenlerin yatırım kararlarında aracı kurumlarımızın danışmanlığından yararlanmaları mümkündür.

Yine bu çerçevede dileyen yatırımcılar, risk tercihlerini belirterek portföyünün oluşturulması ve yönetimini tümüyle aracı kurumlara bırakabilirler. Aracı kurum yatırımcının almak istediği risk derecesine ve tercih ettiği yatırım araçlarına göre portföyünü yönetir ve tasarrufçunun piyasa dalgalanmalarından korunmasını sağlar.

Bu arada, özellikle küçük ve orta ölçekli yatırımcılar için son derece uygun bir yatırım aracı olan yatırım fonlarından bahsetmekte yarar var. Uzman portföy yöneticileri tarafından yönetilen bu fonlar içerdiği farklı yatırım araçları sayesinde yatırımcı riskini azaltırlar. İstendiğinde kolaylıkla paraya çevrilebilirler.

Sermayenin sınırlarının kalktığı günümüzde Türkiye Sermaye Piyasası size düşündüğünüzden çok daha yakındır.

Burada aklımıza ilk gelecek konulardan biri Almanya'dan ülkemiz piyasasına nasıl yatırım yapılabileceğidir. Öncelikle daha önce hiç hesabı bulunmayanların bir hesap açtırmaları halihazırda hesabı olanlarınsa yatırım hesabı açtırmaları gerekiyor. Burada temsilcilikleri ve yaygın şube ağı olan çok sayıda üyemiz var. Bunlardan birine giderek hesap açtırmanız, Türkiye'deki her türlü sermaye piyasası işlemine ulaşmanız mümkün. Hesap açılışında kimlik ve adres gibi diğer standart bilgileri sağlamanız yeterli. Hesap açılışı gerçekleştikten sonra, az önce de bahsettiğim üzere, ister aracı kuruluşlarımızın buradaki şubelerine bizzat giderek, ister internet üzerinden, isterseniz telefon ile her türlü yatırım işlemi yapabilirsiniz. Hesap açılışı gerçekleştikten sonra işlemlerinizi yapmanız son derece kolay, düşük maliyetli ve güvenli.

Ayrıca ülkemizdeki vergi düzenlemeleri, Türkiye'de hisse senedi yatırımlarını teşvik etmekte, alım satım kazançlarında %0 vergi uygulanmaktadır. Diğer araç ve ürünlerde ise %0 ile % 15 arasında, ürün ve işleme göre değişen vergiler uygulanmaktadır.

Kurumlarımızın büyük kısmında, hemen hemen tüm hizmetler; sıralamak gerekirse, hisse senedi, yatırım fonu, tahvil, bono alım/satımı ve repo işlemleri internet ve interaktif telefon, yani telefon tuşlayarak gerçekleştirilebilmektedir. Dolayısıyla dünyanın neresinde olursanız olun, yatırımlarınızı Türkiye'de gerçekleştirmeniz mümkündür.

İnternet ve telefon üzerinden sunulan hizmetler, yatırımcıya ilave maliyet yüklememekte, tersine, bu güvenli ve hızlı yatırım olanakları, gışeden sunulan hizmete göre teşvik edilmektedirler.

Burada belki de en önemli konu olan şeffaflık ve güvenden de bahsetmek gerekmektedir. Sermaye piyasasına yapacağınız yatırımlarınızın her aşaması burada temsilcilerini gördüğünüzü kurumların gözetim ve denetimi altındadır.

Bunun dışında aracı kurumlar, müşterilerinin portföy durumu ve hareketlerini aylık olarak posta yolu ile kendilerine gönderirler. Kaldı ki, aynı bilgiler müşterilerce, istenildiği anda aracı kuruluşlardan internet ve faks yolu ile de alınabilir.

Yatırımcılar portföylerindeki hisse senetleri ve yatırım fonlarının miktarlarını, bu kıymetlerin hesaplarında muhafaza edildiğini Merkezi Kayıt Kuruluşundan çok çeşitli kanallarda öğrenebiliyorlar. Ayrıca, yatırımcıların aracı kurumların mali durumlarının bozulması nedeniyle zarara uğramalarının önlenmesi amacıyla Yatırımcıları Koruma Fonu da kurulmuştur ve

yatırımcıların güven içinde işlem yapmasını sağlamaktadır. Bu konuda Merkezi Kayıt Kuruluşumuzun Sayın Genel Müdürü sizlere detaylı bilgileri aktaracaktır.

Özetlemek gerekirse, geçmiş yıllarda istemediğimiz hadiseler yaşandı, yanlış yönlendirmeler oldu, alın teri ile elde edilen bazı birikimlerin kaybedildiğini çok üzülerək gördük. Bunların tatsız birer anı olarak kalmasını diliyor ve artık yatırımlarınızı güven içinde yapabilmeniz için Sermaye Piyasası Kurulu'ndan yetki belgesi almış, Birliğimiz üyesi kurumlardan yararlanmanızı öneriyoruz.

Burada ısrarla vurgulamak istediğimiz lütfen yetkisiz kurumların ve şahısların tavsiyelerine itibar etmeyin.

Sizlere "YATIRIM YAPARKEN" adlı kitapçığımızı sunuyoruz. Yatırım yaparken bu kitapçıktan yararlanabilirsiniz. Üyelerimizin listesini Birliğimizin veya Sermaye Piyasası Kurulunun internet sayfasından görebilirsiniz. Üyelerimiz, yatırımlarınızın değerlendirilmesi konusunda sizlere yardımcı olmaktan mutluluk duyacaklardır.

Ayrıca gereken her durumda Birliğimizi arayabilirsiniz. İletişim için gerekli bilgiler kitapçığımızda yer alıyor.

Size esenlik dolu günler, sağlık, mutluluk ve başarılar diliyorum.